

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOALA“
Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Nr. 51/1906.

Anunț Școlar.

Scoala civilă de fete din Arad, an școl. 906/7.

Se aduce la cunoștința Onoratului public, că înscrierile la școala civilă de fete, cu internat, din Arad, pentru anul școlar 906/7 se vor efectua în zilele 19—26 August st. v. (1—8 Septembrie st. n.) a. c., în cancelaria direcțională a institutului (strada Deák-Ferenecz nr. 27.)

Părinții vor proceda însă corect, dacă fie în scris, fie în persoană, își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, începând cu ziua de 19 Iulie st. v. (1 August st. n.), adresându-se în această afacere Doamnei Iudita Secula n. Truța, directoara internatului, care își va avea orele oficioase în localitatea școlii în fiecare zi dela 9—11 ore a. m.

Tot în zilele de 19—26 August st. v. (1—8 Septembrie st. n.) se vor face și eventualele examene de primire și cele private.

Taxa pentru internat este: 400 cor. pe anul întreg școlar, care sumă este a se plăti anticipativ, în trei rate treilunare de câte 133 cor. 33. fil. la Administrațiunea Cassei Consistorului.

Pentru această taxă clevele vor primi:

1. Instrucțiunea prescrisă pentru clasele I—IV civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară, germană și franceză, apoi instrucție în economia de casă, deprinde în pregătirea bucatelor, croit și cusut.

2. Locuință în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *deju* (cafea cu lapte), *prânz* (2 plese, iar Dumineca și în sărbători 3—4 plese), *ujină* (cafea cu lapte) și *cină* (2 plese).

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere, elevele interne mai au a solvi taxa de 10 cor. pe an pentru medic, pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicament.

Pentru instrucția la pian se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Pentru limba franceză se solvește 2 cor. la lână.

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti la prima înscriere 6 cor. cu taxă de înscriere.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor. la an pentru învuițirea bibliotecii școlare.

Elevele externe vor plăti didactru de 60 cor. la an, care asemenea se va solvi anticipativ, în trei rate egale de câte 20 cor.

Acele eleve, cari după absolvarea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură șcl. vor fi primite ca eleve benevole, cu taxa celor ordinare.

In clas. I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, prin atestat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase elementare, ori apoi, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

In celelalte clase se primesc eleve cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare.

Acsolventele clasei a VI-elementare, se primesc în clasa II civilă, pe baza unui examen de primire.

Elevele, cari se inmatriculează pentru primădată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă, au să mai producă: extras de botez și certificat de revaccinare.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (madrat), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă, cu 2 ciarșiafuri de desubt (lepedee) și 2 cuverturi albe, (acoperitoare de pat). 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramul propriu, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru băut, iar altul di ț), 1 lavor (lighean). 2 carpe pentru șters ligheanul, perie de cap, de dinți și de haine, peapțan și foarfeci, haină de port și 4—6 sorte, 1 palton (haină de iarnă), și 2 părechi de ghete.

Afară de acestea, fiecare elevă interă ori externă, îndată dela începerea anului școlar, are să fie provăzută cu manualele și recvizitele de învățământ prescrise, respective cu recvizitele de scris, muzică și lucru de mână.

Observăm, că pentru procurarea materialelor trebuincioase la lucrul de mână, se poate depune la directoara internatului o sumă de câteva coroane.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitori lor.

În privința uniformeii, care va fi modestă, corespunzătoare și efină, se vor lua dispozițiuni ulterioare din partea direcțiunii internatului.

Prelegerile se vor începe nesmintit în 28 August st. v. (10 Septemvrie st. n.), și dela acest termin înainte elevele vor putea fi primite numai cu concesiunea Consistorului diecezan.

Deslușiri mai amănunțite se pot cere dela direcțiunea școlaei (Arad, str. Deák-Ferencz nr. 27).

Diracțiunea.

Un antimis din 1692.

Un astfel de antimis se află pe prestolul sfintei biserici din parohia Fănațe, aparținătoare tractului protoprezviteral Vașcău. Și astăzi antinismul, de care vorbim, e în stare bună și se folosește la celebrarea sfintei liturgii. Inscricțiunea, ce se află pe antimisul des amintit, scrisă firește cu litere cirile, sună așa: „Acest Dumnezeuesc jervelnic pe carele se săvârșește Dumnezeuască cea fără de sânge și sfințită slujbă sau blăgoslovit și s'au sfințit cu mâna preasfințitului mitropolit Kir Teodosie în zilele prealuminatului și de Hs iubitorului Constandin Băsărabă voivodul a toată țara românească lét 7200.

Altceva nu se mai află scris pe acest antimis. Nu e scris și nici nu a fost scris pe el nici odinioară nici numele parohiei nici hramul bisericeii, căreia a fost dăruit. Cum a ajuns acest antimis la biserica din Fănațe? I-s'a dăruit oare direct de Mitropolitul Teodosie, ori l-a primit din vre-un alt loc? Care eră Mitropolitul nostru pe acel timp? Și apoi oare la anul 1692 avut-a parohia Fănațe biserică ori nu?

La cele două întrebări dintăi nu putem da nici un fel de răspuns. Să ne nizuim a da răspuns celor două întrebări din urmă măcar.

Biserica de astăzi din Fănațe s'a zidit în anul 1796, va să zică antimisul din chestione e mai vechi decât biserica de astăzi cu 104 ani. Bătrânii spun însă că în Fănațe o mai fost și o altă biserică, pe care o ar fi vândut predecesorul lor, credincioșilor din Vărzariul superior, ceea-ce e probabil, fiind atât biserica de atunci cât și cea de astăzi zidite din lemn. Așadar pe la anul 1692 a putut există biserică în Fănațe.

În adevăr pe la anul 1692 noi aveam mitropolit la Belgrad pe Varlaam, cel ce fiind deja ieromonah, fu sfințit de mitropolit de cătră esarhul patriarhal la Târgoviște în anul 1687.“ (Vezi Șaguna: Ist. bis. ort. tom. II. pag. 126.)

Acest Varlaam a fost cel dintăi mitropolit român ortodox, care a adus omagiile de credință și supunere împăratului austriac și anume lui Leopold cel mare, sub carele (la 1688) Ardealul ajunsese sub stăpânire austriacă. El moare după un serviciu de cinci ani, urmându-i la scaunul metropolitan ieromonahul Teofil, sfințit și el la Târgoviște în anul 1693, acest mitropolit încă abea trăește 4 ani, până adeca în luna

Iulie anul 1697, când moare, iar în locul lui ajunge mitropolit ieromonahul Atanasie. (Ibid. pag. 130 și 131.) E cert deci că în anul 1692 noi aveam mitropolit în Belgrad și totuși antinismul, de care ne ocupăm, e sfințit de mitropolitul a toată țara românească Kir Teodosie.

Altcum acest mitropolit a fost unul dintre cei mai meritați arhieriei. Igumen al mănăstireii Argeșului el e ales de mitropolit al Ungro-vlahiei cu reședința în Târgoviște la anul 1668. Vodă Grigorie Ghica îl depune la a. 1673, dar în 1679 e repus, căci Vodă Șerban Cantacuzin, cercetând afacerea lui, l-a găsit nevinovat. Sub el s'a tipărit în românește: Evangelia și Apostolul, întocmite după rânduiala bisericeii noastre pe săptămâni și zile; iar în a. 1688 s'a tipărit românește întreaga biblie lb. pag. 252.

Mitropolitul Șaguna nu pomenește în Istoria bisericească să mai fie scris ceva Teodosie al Ungro-vlahiei. Istoria literaturii române ne spune însă, ba avem scris: „Învățătură Preoților Pe scurt De șapte Taine ale bisericeii cu dreapte dovediri den Pravila sfinților Părinți Acum tipărite în zilele prealuminatului și învățatului Domn și oblăduitor a toată Țara Românească Iō Constantin B. B. voevodul cu porunca și cu toată cheltuiala a preasfințitului mitropolit Kir Teodosie. În tipografia Domnească în sfânta episcopie dela Buzău. La Anul dela zidirea Lumii 7210“.

Unii vreau să știe, că mitropolitul Teodosie s'ar fi supranumit „Vestemian“ și că după naștere ar fi fost transilvănean. (Vezi Ist. Rom. de I. Lazariciu pag. 74).

Mitropolitul Teodosie hirotonește întru arhieriu pe Atanasie mitropolitul Bălgrădului la 22 Ianuar 1698 împreună cu renumitul patriarh al Ierusalimului Dositeiu, de față fiind la acel act și clement, episcopul Adrianopolei, Axențiu, episcopul Sofiei și Neofit al Sevastiei. (Vezi D. G. Popoviciu Uniunea Rom. pag. 66). Cu această ocaziune Teodosie și Dositeiu compun în scris pentru Atanasie una dintre cele mai valoroase instrucțiuni, dovadă că Teodosie eră între cei dintăi literați ai veacului aceluia.

Fiind aceasta instrucțiune sau „sfătuire“ cum o numește mitropolitul Șaguna, mai cunoscută, cuprinsă fiind în istoria noastră bisericească, și părăndu-mi-se mai necunoscută precuvântarea sau „preadoslovia“ lui Teodosie la opul său, amintit mai sus: „Învățătura De șapte Taine ale besearicii“ — o las să urmeze aci pe aceasta:

„Preadoslovie. Cu mila lui Dumnezeu Teodosie Arhiepiscop și Mitropolit a toată Ugrovlahia. Voauă tuturor Preoților cari vă aflați în eparhia noastră, dela Arhieriu Arhierieilor și stăpânul Hs Pace, milă, dar, întărire și spăsenie vă pohtim: iară dela Smerenia noastră Blgoslovenie. Știind noi că Domnul nostru Is Hs Arhieriu cel mare al tuturor veacilor pentru aceeaia voiaște a se da Arhierieilor milă, și darul, și cinstea Arhieriei, după măsura Darului, carele s'au dat Dumnezeștilor și sfinților lui Ucenici și

Apostoli, ca să facă rânduieli și tocmeale bune între următorii lor, între Preoții (adecă) și păzitorii Turmei cei cuvântătoare răscumpărate cu prea scump sângele lui. Și ceale protivnice Besearicii să le desrădăcineze și ceale ce ar vedea că le fac Preoții den nestiință să le arate și să-i învețe: Iară pentru cealea ce le fac den leane, să-i cearte și Pravoslavia în tot chipul să o întărească. Precum grăește sfântul Pavel la faptele Apostolilor cap 20 (K) Păziți-vă pre voi și toată Turma, intru carea pre voi Duhul sfânt v'au pus episcopi (adeca oglinditori sau păzitori) ca să pașteți Besearica lui Dumnezeu, care o au cășligat cu sângele său. Drept aceeaia nu putem lăsa nici noi, că aceasta poruncă să fie trecută. Adecă a nu așeza cealea netocmite, și a nu desrădăcina cealea ce s'ar vedea protivnice și Pravoslavia a nu o ntări după datoria Arhipăstoriei noastre. Iară pentrucă toată zidirea și taria în temelie este și stă: Și temelia Pravoslaviei sânt ceale șapte Taine de însuși Hs Domnul nostru rânduite și tocmite: Carele ca niște coloane vârtoase, neclătite, și ca niște stâlpi nesurpați țin toată zidirea credinței noastre și a adunării creștinești în casa înțelepciunii lui Dnmnezeu, în sfânta Besearică: Și păzitorii și Apărătorii, cealea ce s'ar vedea că sânt în potriva acestor sfinte Taine, sântem noi Arhieriei. Judecat-am pentru aceeaia cu amăruntul: și cu tot dea-dinsul cercând sfintele scripturi și cetind Pravila sfinților Părinți și socotind ceale ce vedem și auzim că se fac întră voi preoții, am aflat unele, cari să împotrivesc învățăturilor Apostolești, și Tainelor sfinte Besearici: și mai ales de sfântul Botez, de sfânta cumeneătură și de Mirul cel mare, care împotriviri în tot chipul a le smulge și a le desrădăcina voim și ne silim. De care lucru și poruncă ca aceasta dăm: Că cealea ce se vor vedea întrânsele a fi dreapte, și adevărate să se ție cu toată paza: Iară cealea protivnice și care se fac fără de cale, să se lase și să se lapede. Inșă după rânduiala sfințelor 7 Taine, Socotim că de folos lucru va fi, că toate să le aducem aminte dea-rândul, să se știe ce sânt. Și unde adevărim și socotim că nu se fac isprăvi după așezământul sfinților părinți, la toate Tainele vom arăta cealea protivnice."

Din toate acestea reese, că mitropolitul Toodosie al Ungrovlahiei era cel dintâi între ierarhii literați ai timpului său și că el purta un viu interes și pentru coreligionarii săi din toate părțile ardeleni.

(Va urma).

Cauza

sterilității literare pe terenul teologic.

(Urmare).

Pe terenul teologiei dăm de ereditatea păcatului strămoșesc, care neputând fi teologic explicat, implică un misteriu, fiindcă nu ne putem închipui, cum de copilul nou născut, care cu totala lipsă a conștienței de sine n'a făcut nici bine nicirău și este însărcinat cu păcatul strămo-

șesc; cum noi după atâtea mii de ani suntem coresponsabili pentru păcatul lui Adam, la a cărui plinire n'am luat nici o parte. Dacă reducem însă prin studiu metafizic pe cale homeogenetică toate păcatele la cauza fundamentală, dăm în acel adânc de senzualitate, din care se nasc toate. Din cauza ei a căzut Adam și cădem și noi, pentrucă tot ce este om, ca ființa ideală caută pe lângă saț și plăcere, a cărei măsură întrecută e păcatul. Deci precum teologia nivelează misteriiile științei naturale prin admiterea unei cauze absolute, intelectuale, capabile de finalitate, explică știința misteriiile teologice prin psihologie și metafizică. Din aceasta înfrățire interpretativă a ambelor discipline reesă lumină noetică pe ambele terene, pe când stând separate produc numai misterii și confuziuni.

Trecând deci cabala pe teren explicabil și supranaturalismul pe cel naturalistic, confundându-se cele neexplicabile cu cele explicabile, cele supranaturale cu cele naturale, cele naturale cu cele miraculoase, din cauza hiperafectatei misterii și tanatomanii se discredilează adevăratele misterii ca și adevăratele minuni plinite de Iisus Hristos prin sumedenia de minuni, ce se susțin în sinaxarele Mineiului, — de aceea și necredința de azi.

De oarece Creatorul a instituit unitatea ordinii naturale cu cea supranaturală, ca omul spre realizarea misiunii eterne din una să cunoască pe alta, misteriu absolut rămâne numai aceea ce nu are analogie în cea naturală, pe când tot ce se poate prin acest mijloc explica-tiopătrunde, nu mai este misteriu.

La dejudecarea misteriiilor trebuie să mănecăm dela acea premisă, care nedând loc de îndoeală garantează mijlocirea incontestabilului adevăr. Omul nu este ființa cea mai aleasă, pentrucă e dotat cu calități alese — adese rău folosite — ci le-a primit pe aceste, pentrucă are cea mai sublimă misiune, — fără de care ele n'ar avea nici un raționament — așadară misiunea sublimează atât pe om cât și calitățile sale. Spre realizarea acestei misiuni, ce-l ridică peste toate creațiunile, este dotat cu atâte calități câte îi sunt necesare. De aceea tot ce are lipsă spre misiunea sa, el poate cunoaște, iară tot ce nu cade în resortul ei îi rămâne ca ceva superfluu necunoscut. Cumpenind instituțiunile dzești cu sotericul efect final, ce-l produc, omul poate cunoaște chiar motivele lui Dzeu, de ce a rânduit așa și nu altfel, pentruca să priceapă ce voește Creatorul, și cunoscând să coopereze cu suprema sa voință la realizarea misionalei perfecțiuni. Din acest indiscutabil adevăr rezultă cu stringență noetică, că omul poate intelectual înțelege tot ce cade în competența conducerii providențiale și a misiunii sale finale, pentrucă este

grațial dotat cu un suflet spiritual și intelectual, pe când tot ce cade dincolo de acest hotar nefiindu-i de lipsă misională — nici nu poate pricepe, pentru că Dumnezeu creatorul cât a fost de darnic cu dotarea calitativă, pe atâta a fost de economic la împărțirea însușirilor, căci altfel s'ar îneca liniile de demarcațiune între diversele specii. Astfel însă prin speciale le-a deosebit, iară prin universale le-a subsumat sub o idee.

De aceea misteriu rămân problemele: I, cum Dumnezeu ca spirit a creat materia din nimică II, prin ce mijloace va fi răsplata eternă. Dară nici aceste nu sunt absolut neexplicabile, dacă ne gândim la atotputința Creatorului.

Al doile adevăr, de care trebuie să fim conșuși, este faptul psihoempiric, că omul nu poate crede în ceace nu pricepe, că e posibil deaceea o credință oarbă fără de pricepere, nu este în starea ține pe om în dispoziție spirituală, ceea ce ne demonstra curentul materialist și senzualist cu toți puii săi destul de daunăcioși.

Scrutarea vieții religios-morale de azi ne descopere două conturi generale: continua păcătuire și continua urzire a grațialei ertări, pe când pozitivă gravitațiune spre o viață sufletească, fără de care omul nu se poate mântui, cel puțin după interpretarea practicei, e puțin în vigoare, deși Iisus Hristos pretinde silință religioasă. De aceea sub atare concepțiune greșită frica de pedepse și așteptarea de răsplată contra principiului lui Iisus Hristos, care ridică iubirea la grad de fundament moral constituie încă și azi cu demonistul fundament religios-moral, ca și mântuirea de pedepsele dureroase conținutul soteriologic.

(Va urma).

Recenziunea *)

manualului »Curs practic de istoria Ungariei» pentru școlile populare de Iuliu Vuia.

La scrierea manualelor de școală, scriindu-se chiar și pentru școlile populare, principiul este, ca autorul să ne prezente rezultatele științei moderne.

În critica mea condus de acest principiu propun să fie titlul manualului clar, istoria Ungariei și nu a patriei, cuvânt aplicabil la ori care țară.

După aceste trec la observările materialului tratat. Vorbind despre cucerirea Daciei să se spună, că a fost prefăcută în provincie romană, că s'a romanizat, ca să se înțeleagă pe deplin, că „Urmașii Romanilor aduși de Traian (sc. în Dacia) suntem noi Români”, în senzul strict al frazei acesteia afirmațiunea de față nu e adevărată. Pentru a clarifica pe elev despre originea noastră, după cucerirea Daciei, ar fi încăput un capitolăș, care să tracteze scurt și clar chestiunea aceasta. Anume știm, că romanizarea Daciei s'a început cu mult înainte de Traian, e lucru clar azi, că românii din Dacia nu mai sunt urmașii lui Traianus, că

macedo-românii nu sunt urmașii coloniștilor lui Aurelian din Dacia inferioară, ci suntem ce altcum nici n'am putea fi — urmașii procesului vechiu de romanizare început înainte de ei atât în Dacia cât și în peninsula balcanică, formând un popor etnicește acelaș dela Nordul Daciei până la Sudul peninzulei balcanice. Descompunea în trei dialecte a limbei românești se explică azi cu invaziunea nord și sudslavilor. Originea neamului românesc se esplică azi și de cătră români cu teoria lui Onciul spusă în „Români în Dacia Traiană” și în „Originete principatelor Romane”, fără a vorbi de N. Iorga și Ovid Donsușianu. Fără a ne compromite naintea lumii științifice române nu mai putem susținea teoriile Șincaiano-Maioriene. Tot aci ar fi putut vorbi dl autor despre amestecul nostru cu slavii, despre acest popor de însemnătate atât de fatală pentru noi. Ce frumos capitol era pentru noi, cât de înălțător și instructiv pentru elevi.

Congresul pedagogic din Lille, ținut în Iulie 1905 a decretat, că mai mult să nu se propună în istorie nimic, ce nu este pragmatic documentat. Toți pedagogii lumii au acceptat propunerea. Se cade să luăm și noi cunoștință despre acest moment hotărîtor și să ne acomodăm. Tradițiunea cu toate defectele școlare produse de ea sunt acum așezate în repertoriul relativ la capitolul despre dezvoltarea științei istorice. (Vezi „Revue Pédagogique” Nr. 10. Septemvre 1905. și „A középiskola reformja” Bpest 1906, desbaterile din 1905).

Să se modifice deci capitolul 6 astfel, ca să se zică numai atâta, că pe timpul venirii maghiarilor în țară erau români, slovaci și bulgari, și să nu fie să facă vorbă de căpeteniile lor fictive, cunoscute numai de Anonymus (episcopul Adrian din vremea lui Béla III. adevă adroape cu 300 ani după venirea maghiarilor). În capitolul 7 să nu se vorbiască despre căpeteniile maghiare, despre trecerea pela *Verecke* (nu *Veröce* dle autor!) poposirea dela Munkács, despre cucerirea Ungariei ori tractatul dela Pusztaszer. Neformând nici material de tradițiune ci fiind nascocirile lui Anonymus, ca atari să se și suprimă și să se zică, că maghiarii s'au așezat neîntimpinând nici o rezistență aici, unde au aflat, că locul e mai potrivit pentru traiful lor.

Ladislau cel Sfânt n'a fost ales de comandant al cruciatelor. Pe vremea aceasta era mort. Să se retacă deci cu toată severitatea. (Cap 10).

Capitolele 10 și 16 despre întemeierea principatelor române să se modifice conform cercetărilor lui Onciul și adoptate de toată lumea științifică. (V. Orig. princip. române de Onciul pag. 65,—226, 100—251).

Afirmațiunea din cap. 17, că turcii au năvălit în Ungaria e un neadevăr; și să se șteargă!

Ladislau V. n'a fost fiul lui Wladislaw, cum zisesse în cap. 18, ci a lui Albert. Să se coregă.

În cap. 27. se zice, că „luteranii” sunt „reformați” ear „calvinii” sunt „protestanți”. Adevărul e, că toate confesiunile născute din mișcarea lui Luther și soții, dela prezentarea „protestului” contra punctului 2 din concluzul dela Spira (1529) se numesc cu un nume colectiv **protestanți**; luteranii mai au și numirea specială de *wangelici augustini*, ear *calvinii* numirea de *wangelici reformați*. Să se coregă în acest chip!

Supratitlul dela cap. 32 „Casa Austriacă” să se coregă în „Casa **Habsburgică**”.

George Lazăr a învățat ingineria în Viena și nu în Budapesta, unde numai la 1876 s'a deschis școala politehnică (cap. 41).

Activitatea lui Széchenyi și Kossuth (cap. 43, 44) să se propună într'un capitol, paralel.

*) După ordinul Vener. Consistor Nr. 1788/906.

În privința ortografiei și limbei observ următoarele: De aceea = pentru aceea. ia = i-a, la = l'ai măestrii = măestri, Romanii = Romani, ajungându, = ajungându-i, sau = s'au, ase = a se etc. — o multime, cari, dacă cartea ar fi tipărită, adăugând observării de sus despre greșelile să-i zicem greșeli adecă — grosolane, ar aduce cu sine respingerea necondiționată a manualului.

Mai nou, chiar sub auspiciile academiei române (vezi glosarul ei din „Regulele Ortografice“ 1904.) se afectează un fel de ortodoxie falză scriindu-se Hristos în loc de Cristos. Atâta necunoștință a foneticei limbei românești nu se poate presupune despre Academia română, e neexplicabil cum a intrat, forma aceasta în glosar. Sunetul *h* nu există și nu se pronunță nici într'o limbă romană și în limba română există și sună numai în cuvintele străine. Cu tot respectul meu față de Academia română propun scrierea Cristos, cea românească, față de cea greco-slavă cu Hristos.

În ce privește scrierea cuvintelor greco-latine să se scrie după ortografia lor, cum am mai recomandat-o altă dată, și după cum s'a adoptat aceasta acum și la francezi chiar.

Esprimând dorința, că manualul se va corege conform acestor observări, propun aprobarea lui.

Arad, 15/28 April 1906.

Ioan Costa.
prof. prep.

Nr. 624—196:

Concurs.

Conform §-lui 17 l. b.) din statutele „Asociațiunii“, în urma deciziei comitetului central din ședința sa ținută la 7 Iunie a. c., pentru întregirea postului de secretar I. devenit vacant prin abdicere se publică concurs cu termenul de 30 Iunie a. c.

Agendele secretarului I. (literar) statorite din nou de comitetul central — în conformitate cu trebuințele actuale ale „Asociațiunii“ sunt:

1. Inițierea și conducerea lucrărilor „Asociațiunii“ pe teren literar și redactarea revistei și a tuturor publicațiilor ei literare.

2. Împlinirea agendelor de referent al secțiunilor științifice-literare.

3. Îngrijirea corespondenței cu diferitele corporațiuni științifice-literare.

4. Îngrijirea de concursurile literare, de bibliotecile populare, de prelegerile publice și de reprezentațiunile populare ale „Asociațiunii“.

Condițiunile ocupării acestui post sunt următoarele:

a) Secretarul I. (literar) va trebui să fie cunoscut ca reprezentant al unei activități literare și să aibă o calificare academică.

b) Nu va putea ocupa altă funcție.

c) Va fi retribuit cu un salariu anual de 3000 cor., — ce se va plăti în rate lunare anticipative.

Reflecții au să-și înainteze cererile subsemnatului Comitet (Sibiu, strada morii 6), până la 31 Iulie n. a. c.

Cererile sosite după termen nu se vor considera. Sibiu, din ședința dela 7 Iunie 1906 a comitetului central al „Asociațiunii“.

Ioșif Sterca Șuluțu,
prezident.

Dr. C. Diaconovich,
secretar.

AVIZ!

La tipografia diecezană din Arad, se află spre vânzare: *Blanchete „Atestat școlar“*, exemplarul: 4 fil.

CRONICA.

Hirotonire. Exc. Sa mitropolitul nostru Ioan Mețianu a hirotonit Sămbătă pe profesorul seminarial Dr. Aurel Crăciunescu întru diacon.

Felicitările noastre.

Patriarh în Antiohia. Mitropolitul Grigorie al Tripolisului și Siriei a fost de curând ales patriarh al Antiohiei.

Ministrul de finanțe a dat ordin în privința plății restanțelor de dări:

1 Restanțele din 1905 și cele din primul pătrar al anului 1906 ori cine poate să le plătească așa, că jumătate să le plătească până la sfârșitul lui Octombrie 1906, ear cealaltă jumătate până la sfârșitul anului 1907 în rate cum va putea.

2) Contribuabilii, a căror dare nu trece peste suma de 200 coroane, nu vor plăti după restanțele lor nici un fel de camătă.

3) Cei ce nu vor putea plăti nici până la sfârșitul anului 1907 darea lor, pot să ceară amânare cu petiție netimbrată, fie la primăria comunala, fie la direcția financiară.

Cei ce au restanțe încă de mai înainte de 1905 — nu e permis să-i ducă execuție, chiar dacă nu li-se scrie suma plătită pe anul 1905, ci în plata restanțelor de mai înainte.

Expozițiunea generală română din 1906. *Aviz.* Deoarece aranjarea Pavilionului etnografic s'a terminat, P. T. public din Transilvania este rugat să nu mai trimită obiecte pentru expoziție, căci nu mai este loc disponibil în Pavilion. Sibiu, în 16 Iunie 1906. Delegatul Comisariatului General: *Dr. C. Diaconovich.*

Codrule, Codruțule, poezie de M. Eminescu, compus pentru cor de bărbați cu solo de bariton de A. *Sequens*, profesor de muzică la institutul teol.-ped. din Caransebeș. Prețul 1 cor. 50 bani, 2 Lei. Editura autorului. Se poate procura la Autor și la Tipografia și librăria diecezană din Caransebeș.

Necrolog. Subscriși cu inima zdrobită de durere, facem cunoscut tuturor rudeniilor, pretinilor și cunoscuților, mutarea dela cele trecătoare la cele eterne, a prea iubitei soră, cumnată și mătușe. Văd. *Sofia Breanacu* născ. Boțoc, întâmplată după îndelungate și grele suferințe, Duminecă în 24 Iunie în etate de 58 ani. Osemintele pământesti ale neuitatei noastre repauzate au fost transpuse, întru așteptarea învierii de obște, în cimiterul gr. or. din loc, în 25 l. c. la orele 4 d. m. pe lângă solemnitățile rituale ale sfintei noastre biserică greco-orientale. Beiuș, la 24 Iunie 1906. Dormi în pace suflet nobil! Augustin Boțoc ca frate și familia, Ilarie Crișan ca cumnat și familia, și număroșii nepoți și nepoate.

Cronică bibliografică.

A patra carte de cetire de I. Groșoreanu și consoții prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Economia pentru școlile populare de Iuliu Vuia prețul — 56 fil. + 10 fil. porto.

Pentru țărani de *Nicu Stejărel*, un volum de povestiri în proză și versuri (149 pag.), din viața țărănească, foarte instructive, conținând povestiri de conținut și cu tendințe de moralizare, — a apărut și se află de vânzare la „Tipografia diecezană“, cu prețul de 1 cor. exemplarul

O recomandăm cu toată căldura.

Sămănătorul 24. N. Iorga: O carte despre Basarabia și împrejurările nouă din Rusia. — D. Anghel: Populare spaniole (poezie). — L. Iliescu: Vis, sonet. — N. N. Beldiceanu, Gheorghiuță. — X. Cugetări. — I. U. Soricu: Singurătate (poezie). — V. Caraiavan: Aliman Vornicul (poveste). — C. B. Un ideal (poezie) — Al G. Doniaru: Moldova (poezie). — Iorga: Cronica. — Supliment: Strada-Mare din Iași; Fabrica de pavagiu ieșană 1840; o cărcimă moldovenească; Biserica trei Ierarhi (la 1845).

Albina. 37. Pneumoniile și cauzele lor în superstițiile poporului, de G. Coșbuc. — Curcubeul. — Fl. Cristescu: Povestea neamului nostru. — L. Mrejeru: Oamenii de bine trăiesc de-a pururea în sufletul urmașilor. — Madridul. — St. Sterian, Creșterea vitelor — V. Moga: Agricultura și arendașii. — Toni: Cântecul noastre. — Sfaturi, ilustrațiuni. etc. etc.

Școala Română. IV. 10. Polemică inutilă, de G. D. Scraba. — O voce autorizată despre desființarea conferențelor generale. — Câteva cuvinte asupra educației fizice, de Leontina Popescu. — Activitatea extra-școlară a institutorilor, de I. C. Florescu. — Curagiul, ca element al caracterului, de P. R. Petrescu. — Erupțiunea Vezuului, Dr. Simionescu. — Marii proprietari ai țării, D. C. I. Istrate. — † Pierre Curie. — Călătorii jubileu, etc. etc.

Candela XXV. 6. Binecuvântea lui Isaac (Geneza) Dr. V. Tarnavski. — Istoria și literatura moralei creștine, Dr. E. Voiutski. — Is. Pașcan: Iisus Hristos cel mai perfect și strălucit model pentru predicatorul bisericesc. Comunicări, întrebări pastorale, etc.

Musa Română. Nr. 4. din esecelenta revistă musicală și literară Musa Română publică: Unele reflexiuni asupra studiului d-lui Dr. Hugo Gaisser: Irmoasele de Paști în oficiul grec, de B. Anastasescu, licențiat în teologie (urmare și fine). — Știri musicale. În partea musicală: „Capriciu Fis-mol“ de I. Mureșianu „Ardeleană de pe Târnave“, de I. Mureșianu; „Jocuri din Bănat“ (Lugojana), aranjată de I. Mureșianu; „Serenadă din opereta „Scara măței“ de I. Mureșianu. — Într-o notă a redacției se zice: Ca să putem scoate toate numerele până la finea anului 1906, vom combina două numere într'un fascicol așa numerii 5 și 6 vor apărea la finea lui Iulie sau la începutul lui August într'un fascicol. — Abonamentul pe un an e de 16 cor., pe 6 luni 8 cor. Pentru România și străinătate pe an 24 fr., pe 6 luni 12 fr. Abonamentele se fac la redacția „Musei Române“, Blaj (Balázsfalva). Numere singuratică à 1 cor. 40 bani (70 cr.) Recomandăm din inimă publicului nostru iubitor de muzică națională românească să sprijinească prin abonamente această valoroasă revistă.

Viața Literară 24: Glosse, de Ion Gorun. — Poețiilor (poezie) Lied, Cincinat Pavelescu. — Atena (nuvelă) I. A. Basarabescu. — Amurg (poezie) A. Zamfirescu. — Salomea (dramă). — Cei trei (poezie) Andrei Naum. — Cronica literară, Il. Chendi. — Cr. muzicală, Ggescu-Ștef. — La sfârșitul lui Septembrie, Omer și Ossian (poezii) I. Constantinescu. — Doamne ajută-ne (nuvelă) R. Cioflec. — Scrisoare (poezie) Claudia Milian — Din Popor, P. Tudor. — Informațiuni, Bibliografie.

Predici sau învățături, la toate Duminicile și sărbătorile, de *Petru Maior de Dicio-Sân-Mărtin*, ed. de Dr. E. Dăianu, partea III [partea a II-a nu ni s'a trimis N. R.] cuprinde predicile dela Duminica tuturor sfinților, până la Duminica X după Rusalii. Prețul 1 cor. [Cluj. Tip. „Carmen“].

Recomandăm și de astă dată preoțimei noastre această prețioasă carte de predici a luminatului și marelui român care întâi a vestit cu putere convingătoare strălucirea originii neamului nostru

Cărțile săteanului român. Nr. 4 [Ed. „Răvașul“ a 10 bani] cuprinde: Povești din satul nostru: Dinu Maichii de Ioan Isaic.

Concurs.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești din **Prăvăleni** (inspectoratul Halmagiului) se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata 400 cor. 2. 4 orgii de lemne lungi pentru încălzitul școalei și pentru învățător prețuite în 80 cor 3. Spese de conferințe învăț. 10 cor. 4. Dreptul de pășunat pentru 10 vite în pașunea foștilor urbariști în preț de 60 cor. 5. Venite cantorale cam 50 cor. 6. Cvarțir liber cu grădină 7. Intregirea din visteria statului pe calea autorităților bisericesti în suma de 400 cor. Alegându-l învățător poate spera că va primi-o deoarece aceasta întregire s'a cerut deja. Alegându-l învățător are să îndeplinească și agendele cantorale fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați, ca recursurile lor ajustate cu documentele recerute în original ori copie autentică și adresate comitetului parohial din Prăvăleni să le susțină pe calea oficiului inspectorat din Halmagi (N. Halmagy) până la termenul susindicat, și să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare sub durata concursului la sf. biserică din Prăvăleni, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Prăvăleni, 22 Mai (4 Iunie) 1906.

Comitetul parohial.

Io conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* pprezv. insp. școl. —□— 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești din **Ociu**, inspectoratul Halmagiului se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata din cassa cult. dela Ociu și F.-Ocisor 440 cor. 2. Lemne pentru încălzitul școalei și pentru învățător 14 metri □ prețuite în 64 cor. 3. Spese de conferință 16 cor. 4. Scripturistica 10 cor. 5. Cvarțir liber cu 2 chilii și cuină. 6. Intregirea dela stat cu 360 cor. se sperează. 7. Cvinvenalul după împlinirea alor 5 ani în comună.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați ca recursurile lor ajustate conform §-ului 60 din „Regul.“ și adresate comitetului par. din Ociu să le trimită până la termenul susindicat la P. T. oficiu pprezvital al Halmagiului (Nagy-Halmagy) având a se prezentă în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. bis. din Ociu spre a-și arăta desteritatea n cântare și tipic, deoarece alegându-l va avea să împlinească și agenele cantorale fără alta remunerațiune.

Comitetul parohial.

Io conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* pprezv. insp. școl. —□— 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești din **Iosaș**, inspectoratul Halmagiului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Salar în bani gata 380 cor. 2. În naturale, și adecă 5 șinice grâu à 12 cor. la olaltă 60 cor. 10 șinice cucuruz à 10 cor. la olaltă

50 cor. 3. Pentru scripturistică 20 cor. 4. Pentru lemne focale, din care are să încălzească și școala 60 cor. 5. Pentru bedelul școalei 20 cor. 6. Pentru conferințele învățătorești 16 cor. 7. Cvarțir acomodat și grădina în natură. 8. Ajutorul sperativ dela stat 280 cor. pentru care s'a și petiționat la înaltul Guvern.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați ca recursurile ajustate conform §-ului 60 din Regulament adresate comitetului parohial din Iosaș să le susțină pe calea oficiului protoprezviteral al Halmagiului (Nagy-Halmágy), având a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic, deoarece alegându-l va avea să îplinească și agendele cantonale în și afară de biserică, fără alta remunerație.

Din ședința comitetului parohial din Iosaș dela 6/19 Aprilie 1906.

George Costina

Lazar Igrășan

preot preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* pprezv. ins. școl.

—□—

1—3

În temeiul ordinului Ven. Consistor diecezan Nr. 442/1906, se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei **Bănești** cu filia **Cristești**, (protoprezviteratul Halmagiului) devenită în vacanță în urma abzierii preotului Nicolae Popescu, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Venitele parohiale sunt: 1. În bir dela 133 n-ri de case din matră și filie câte 1 cor. de tot 133 cor. 2. Ștolele îndatinate și adică a) dela îngropăciuni mari 6 cor., b) dela îngropăciuni mici 2 cor., c) dela botezuri cu feștanie și molitvă 2 cor. d) dela cununii 6 cor. e) estrase de botez 2 cor. 3. Întregirea dotațiunii dela stat conform pregătirii alesului. 4. De locuință va avea a se îngriji alesul preot pe speșele sale, fiindcă să deobligă a locui în comuna matră.

Parohia fiind de cl III dela recurenți se recere ecalificația prescrișă pentru atare parohii, dar cei cu ecalificație superioară vor fi preferiți.

Recursurile instruite conform §-ului 13 din Statutul Organic și adresate comitetului parohial din Bănești, sunt a se trimite la adresa subscrisului (p. u. Nagyhalgágy) până la termenul susindicat.

Recurenții sunt poștiți, ca în senzul §-ului 18 din Regulament să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică din Bănești, spre a-și arăta dexteritatea în cuvântări respective în cântările bisericesti făcându-se cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului parohial din Bănești ținută la 29 Mai v. 1906.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protoprezviter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a postului de învățător dela școala confesională gr.-or. rom. din comuna **Tela**, (Com. Caraș-Severin) se escrie concurs cu termen de alegere de 30 de zile dela publicarea prin organul oficial „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest posate sunt următoarele: 1. Cvarțir în natură cu 2 încăperi; culină și cămară; apoi grădină pentru legume de 900□⁰ și grajd pentru vite. 2. Salar în număr 600 coroane. 3. Folosința alor 4 jughere de pământ estravilan, cari aduc un venit curat de 200 cor. 4. Paușal de lemne pentru învățător și școală 80 cor. 5. Paușal scripturistic pentru învățător 10 cor. 6. Diurne și spese de cărăușie la conferențe 20 cor. 7. Stola dela înmormântări, unde e poștit 40 fil. înmormântări mici și 1 cor. înmormântări mari.

Reflectanții sunt poștiți, a-și trimite recursurile adresate către comitetul parohial din Tela, la Prea On. Oficiu protoprezbiteral gr.-or. rom. din Lipa în termenul legal, ajustate cu următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Testimoniul, că a absolvat IV clase a școalei medii. 3. Testimoniul, că a absolvat cursul pedagogic. 4. Testimoniul de ecalificațiunea învățăto-rească. 5. Declarațiune, de când își formează dreptul la cvinvenal.

Alegându-l învățător e dator să conducă strana și să invețe pe elevii adulți glasurile fără altă remunerațiune. Apoi să se prezinte într'o Duminică ori sârbătoare să-și arate dexteritatea în cant și tipic.

Tela, la 11/24 Iunie 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea*, protopop insp. școlar.

—□—

1—3

Conform concluzului conzistorial desub Nr. 1829/905 pentru îndeplinirea stațiunii învățăto-rești în comuna bisericască gr.-or. rom. din **Beiuș**, se escrie concurs cu termen de alegere pe 16/29 Iulie a. c.

Emolumentele sunt: a) în bani gata 800 coroane. b) venitele cantonale îndatinate. c) Cvarțir cu apartenențele necesare. d) Cvinvenalele după serviciu de 5 ani.

Dintre recurenți vor fi preferiți cei cu clase gimnaziale și cu pregătiri pentru a putea conduce corul.

Doritorii vor avea a-și trimite petițiunile ajustate cu documentele recerute, adresate către comitetul parohial în Beiuș, având până la alegere a se prezenta la biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cântare.

Beiuș, din ședința comitetului parohial ținută la 11/24 Iunie. 1906.

Dr. Gavril Cosma.

preș comitetului.

În conțelegere cu: *Vasilie Papp* protopop, insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. I. din **S.-Nicolaul-mic** (cu filiile: Pusta-mică, Aradul-nou cu viile sale, Kis-falud, Szépfalu și Zsigmondháza) în pprezv. Lipovei, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia diecezană „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune parohială, pământ arător estravilan și una grădină intravilană, după cari alegându-l preot va suportă dările. 2. Birul preoțesc, dela parohieni dela fiecare casă 1 cor. și de fiecare jugăr catastral 1 litră de grâu. 3. Ștolele uzuete, conform normei ștolare votată de Ven. Sinod eparhial sub nr. 210/1877. 4. Întregirea dotațiunii preoțesti dela stat, după ecalificațiunea alegându-l preot (aci se notează că repositului preot, ca preot cu ecalificațiune superioară a avut dotațiune dela stat 1212 cor. 50 fil.

Alegându-l preot este îndatorat a propune Religiunea atât în școala confesională cât și elevilor de confesiunea noastră cari frecventează școala străină din S. Nicolaul mic, fără altă remunerațiune. Recurenții sunt avizați ca recursurile lor întruite cu documentele de ecalificațiune și adresate Comitetului par. din Sân Nicolaul-mic, până la termenul sus indicat, să le susțină P. T. Dlui pprezv. Voicu Hamsea în Lipova (Lippa) precum și că, pe lângă observarea dispozițiunilor §. 18 din Reg. pentru parohii, să se

prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din S. Nicolaul mic, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Sân-Nicolaul-mic 15/28 Iunie 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine; *Voicu Hamsea* protoprezviter.

—□— 1—3

Pentru stațiunea învățătorescă-cantorală din comuna **Topa de sus**, protopopiatul Beiușului, cu termen de alegere pe **23 Iulie 3 August** a. c.

Salarul învățătoresc este: 600 coroane, locuință, grădină 1000 stângeni □ 12 metri de lemne din care și sala de învățământ se va încălzi, beneficii cantonale dela mort mic 40 fil. dela mort mare 1 coroană Cvincvenalele după serviciu de 5 ani în aceasta comună numai din ajutor dela stat.

Doritorii de a ocupa stațiunea aceasta se-și adreseze documentele recezute comitetului parohial însinuându-le până la 5/18 August a. c., oficiului protopopesc gr. or. rămân al Beiușului.

Până la acest termen au a se prezenta și la serviciul divin în vre-o Duminecă ori sârbătoare să-și dovedească desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial din Topa de sus, ținută la 4/17 Iunie 1906.

Vasilii Papp

Georgiu Pogan

par. preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Gavril Cristea* adm. protopop

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci dela școala a II-a de băeți din **Ternova**, (protoprezviteratul Șiriei) devenită vacantă prin decederea învățătorului Crăciun Ignuța, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

1. Salar fundamental 600 cor. 2. Pentru scripturistică 6 cor. 3. În lipsă de locuință în natură relut 40 cor. 4. Folosința unei jumătăți din grădina școalei estimată în 30 cor. 5. Spesele pentru conferință 20 coroane. Dela înmormântări unde va fi poftit, va primi câte una coroană. Strana va fi deobligat a o providea fără altă remunerațiune.

Reflecții sunt avizați a se dechiara de când își formează dreptul la cvincvenal, care se va cere din visteria statului, în sfârșit ca recurssele ajustate cu estras de botez din care să se dovedească, că respectivul e de religiunea gr. ort. rom. precum și testimoniu de cvalificațiune, adresate comitetului parohial din loc au să se înainteze P. On. Oficiu protoprezviteral mai sus numit, având a se prezenta recurenți în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședița comitetului parohial gr. or. rom. din Tarnova, la 14/27 Mai 1906.

Georgiu A. Poitoc

Trodor Drecin

preș. com. par.

not. com.

În conțelegere cu cu: *Mihail Lucața* protoprezviter

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei **Selegeni**, se escrie concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: a) usufructul alor 16 jugh. pământ; b) birul, dela 90 case câte o măsură de cucuruz sfărâmat, sau 2 cor. în bani, ear dela jeleri câte 1 cor; c) stolele îndatinate, anume: botez 1 cor. estrase 2 cor, înmormântări mici 2 cor. ear dela 7 ani în sus, dela 6 cor. în sus, după cum va fi ceremonia poftită, dela slujbe câte 40; d) cvartir comod, cu supraedificate și grădină; e) întregirea venitelor dela stat, după cvalificațiunea celui ales.

Dările după pământ, le va suporta cel ales.

Reflecții sunt poftiți, ca recurssele ajustate cu documentele recezute și adresate comitetului parohial, să le subștearnă până la terminul fixat, la oficiul ppsc gr. or. rom. din Buttyin (Arad m.) având a se prezentă în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Din ședința comitetului parohial din Selegeni, ținută la 24 Mai (6 Iunie) 1906.

Fabritiu Bodea

Ilie Moțu

adm. par. preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* protoprezviter.

—□— 2—3

În vârtutea înaltului ordin konzistorial cu Nr. 2182/1906 se escrie concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare, pentru stațiunea inv. din **Mănerău** pprezbiteratul Ienopolei, pe lângă următoarele Emolumente:

1) Salar în bani gata 380 cor 2) 14 șinice bucate (jumătate grâu jumătate cucuruz) estinate în 154 cor. 3) 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ 112 cor. 4) Pentru conferințe 20 cor. 5) Pentru scripturistică 6 cor. 6) Pentru curatorat 10 cor 7) Locuință acomodată cu grădină de legume.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt datori a-și înaintă recurssele instruite cu documentele recezute, adresate comitetului parohial din Mănerău în termenul precizat la P. On. Oficiu ppsc al Ienopolei în Șiria (Világos) și a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf-ta biserică din Mănerău spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Alegândul va fi obligat a ține regulat școala de repetițiune și a conduce strana fără alta remunerațiune, iar la înmormântările unde va fi poftit a participă pe lângă taxa uzitată.

Dat din ședința com. par. rom. ort. din Mănerău ținută la 10/23 Aprilie 1906.

Romul Popovicu

Toma Sirca

par. preș. com. par.

inv. not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucața* adm. ppsc inpec. școlar confesional.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din comuna **Bocsig**, devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a fostului învățător de pie memorie Ivantie Vidu prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1) Salar fundamental 600 cor. 2) 6 stângeni de lemne pentru școală și învățător. 3) Pentru scripturistică 6 cor. 4) Conferința inv. 20 cor. 5) Locuință cu 2 chilii, cuină și grădină de legume, grajd și cocină. Dintre recurenți aceia cari vor ști conduce cor vor fi preferiți.

Recurenții sunt provocați, ca recurssele lor ajustate conform legii dimpreună cu toate documentele de lipsă să le subștearnă P. On. Oficiu proloprezbiteral al Ienopolei, în Világos (Șiria) sub decursul terminului sus indicat și a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică din Bocsig spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat în ședințele comitetului parohial gr.-or. din Bocsig, ținută la 1 April st. n. 1906.

Alexandru Papp

A. Borlean

preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucața* adm. ppsc inspect. școlar confesional.

2—3

Supliment la „Biserica și Școala“ Nr. 25.

Pentru îndeplinirea postului de învățator la școala de fete din comuna **Seceani**, (pprezviteratul Timișorilor), se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1. În bani gata 600 cor. 2. Pentru scripturistică 10 cor. 3. Pentru conferință 24 cor. 4. Cărtic și grădina de legume. 5. 32 m. lemne, din care 12 m., pentru încălzirea salei de învățământ. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. în biserică 2 cor.

Alegândul învățator nu poate reflecta la adausul cvinevenal înainte de împlinirea alor 5 ani de serviciu în aceasta parohie. Anii de serviciu din altă parohie nu se vor lua în considerare.

Dela recurenții se recere cvalificațiunea prescrisă de lege. Alesul va avea se provadă strana stângă ca cantor, a instrua și conduce cor. vocal.

Recursele adresate comitetului parohial sunt a se așterne P. On. D. Dr. Traian Putici pprezviter în (Temesvár-gyárváros), ear recurenții vor avea să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare în s. biserică d'aici, însă nu în ziua alegerii, — spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. din Seceani, ținută la 23 Mai v. 1906.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprez. Dr. Tr. Putici inspector de școale
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei a doaua din **Beba veche**, tractul B. Comloș se publică concurs amăsurat dispozițiunilor Ven. Consistor cu termen de alegere pe ziua de **20 Iulie v. 1906**.

Venitele sunt: Usufructu' sesiunei a doaua, care e în vacanță și constătătoare din 30 de jughere, care aduce anualminte 1000 de coroane. Stolele îndatinate cari fac 300 de coroane. Birul preoțesc 150 de coroane. anual. Toate acestea fac suma 1450 coroane și ajutorul dela stat după clasificațiunea celui ales. Casă parohială nu este. Contribuția precum și toate dările le va suporta cel ales, care va fi îndatorat a catehiza fără altă remunerațiune dela parohie în școalele din parohie. Serviciul divin precum și toate funcțiunile în și afară de biserică le va săvârși cu actualul preot alternative după rândul săptămânii.

Parohia fiind de clasa primă, reflectanții sunt poftiți, ca recursurile ajustate conform Regulamentului adresate Comitetului parohial să se subștearnă oficiului ppviteral gr. or. rom. din B. Comloș, având a se prezentă în atare Duminecă ori sărbătoare în s. biserică spre a-și arată desteritateatea în cant și oratorie. La caz de nu se vor prezenta recurenți cu cvalificațiune de clasa primă, se admit la candidare și cei de clasa a doaua.

Din ședința comitetului parohial ținută la 6/19 Mai 1906.

Dimitrie Blaga
par. preș. com. par.

Antoniu Blagoe
not. com. par.

În conșelegere cu mine: *Paul Miulescu* protoprezviter.

—□—

2—3

Nr. 352/906.

Spre scopul conferirii de **stipendii** din „**Fundațiunea lui Gozdsu**“ pe anul școlar 1906/7 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți militari la armata comună și honvezi — se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

- a) că sunt fiii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientele române, spre care scop se recere estrasul din matricula botezaților, provăzut cu clausula parohului competent, că și de present aparține la biserică greco-orientală română —
- b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subștearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1905/6, ear cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut; că nici averea
- c) proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul diregătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă și date positive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, ear dacă nu ar fi acolo preot ori ar fi nrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa întru timp și despre purtarea sa morală pe acest — timp.

3. Fiecare concurent are să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile, cum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Cei ce voiesc să studieze în străinătate au să arete necesitatea de a face studii în străinătate ca în cazul dacă li-se va votă stipendiul să se poată îndată esoperă concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvirea școalelor militare de cadeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiunilor stabilite în acest concurs (p a) c), 2, 3, 6, 8, și 9) numai atunci se vor estradă comandei școalelor militare, dacă concurentul va documentă că este privit de elev regulat la respectiva școală de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunei lui Gozdsu Budapest VII, Holló utca 8 sz. **până la 5 August n. c.**

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroaselor și câștigarea gradului de doctor, că până la termenul susindicat, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1905/6, căci altcum li-se va sista stipendiul, resp. nu vor căpătă ajutorul.

8. Petițiunile cari nu sunt instruate cu documentele susamintite sau sosite după termenul scris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul espedării regulate, fiecare concurent să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozdsu ținută în Iunie 1906.

Comitetul.

—□—

3—3

Cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ se escrie concurs pentru îndeplinirea stațiunei învățătorești dela școala confesională din **Becicherecul-mic** (pprezviteratul Timișorilor).

Emolumentele anuale sunt: 1) în bani gata 600 (șasesute) cor. plătibile lunar anticipativ; 2) pentru lemne 30 (treizeci) cor.; 3) pentru conferință 10 (zece)

cor.; 4) pentru scripturistică 10 (zece) cor.; 5) cortel liber cu 2 odăi, grădină și apartinătoarele; 6) pentru curatorat și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească; 7) dela înmormântări, când va fi pofit, 1 (una) cor; 8) cvincvenalul se obligat a-l răspunde comuna bisericească numai după un serviciu neîntrerut de 5 ani în această comună. Alesul e obligat a providea și cantoratul fără alta remunerație.

Recursele ajustate cu documentele despre cvalificațiunea prescrisă sunt a se înainta la Prea on. oficiu pprezvital în Temesvár-Gyárvaros.

Recurenții vor avea să se prezente, însă nu în ziua alegerii, în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Becicherecul-mic la 22 Mai (4 Iunie) 1906.

Comitetul parohial.

Cu consenzul ppreb. *Dr. Tr. Putici* inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului vacant învățătoresc din **Ilteu** prin aceasta se publică concurs cu termenul de recurgere **de 30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele ncopeciate cu acest post sunt: 1) Salar 600 cor. 2) pentru curatorat 20 cor, 3) pentru scripturistică 4 cor. 4) 8 stânjeni de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ, 5) cvartir și grădină.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, ca recursele lor înstruite cu documentele de cvalificațiune cu testimoniu despre absolvarea alor 4 clase medii precum și cu certificat relativ la capacitatea de a conduce cor și adresate comitetului parohial din Ilteu să le susțearnă în termenul concursual P. onor. oficiu ppopesc în M.-Radna, iar dâșii să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în s-ta biserică din Ilteu spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Ilteu, din ședința comitetului parohial ținută la 3 Iunie n. 1906

Augustin Grozescu
președinte

Petru I. Binchici
notar

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu* pprezviter, inspector școlar.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistor Eparhial dto 22 Aprilie Nr. 1995/904 și 3/16 Iunie Nr. 1415/904 prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pe ziua de **9/22 Iulie** 1906. la 1/2 11 ore a. m. în sala școalei confesionale din **Lalasiņ**, pprezv. Lipovei pentru repararea școalei și a bisericei deacolo. Prețul de esclamarie pentru biserică e 786 cor. ear pentru școală e 912 cor. Preliminarul de spese se poate vedea la ofic. par. din Lalasiņ.

Reflectanții vor avea să depună în bani gata vadiu de 10% din prețul de esclamarie.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a dà lucrarea în întreprindere reflectantului cu mai multă garanție, fără privire la rezultatul licitațiunei. Condițiunile de licitare se vor publica înainte de începerea licitațiunei.

Dat în ședința com. par. ținută în Lalasiņ la 9/22 Aprilie 1906.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Voicu Hamsea* protoprezviter.

—□—

2—3

Pe baza decisului Ven. Consistor diecezan dto 24 Mai st. v. sub Nr. 2135/1904, se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru zidirea sfintei biserici din **Toc**, protopopiatul Radna, care se va ținea Duminică l **25 Iunie (8 Iulie)** a. e. la orele 11 a. m. în localitatea școalei din loc, cu prețul de esclamarie 12,326 cor. 51 fl.

Reflectanții înainte de licitațiune au să depună vadiu de 10%-te, în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile.

Se observă, că piatra și cărămida de lipsă la zidire o dà comuna bisericească, iar acel licitant care va lua în întreprindere zidirea, are să restituie 120 cor. pentru planul și proiectul de spese. Planul de zidire și proiectul de spese se pot vedea în cancelaria oficiului parohial din loc.

Toc, la 6/19 Iunie 1906.

Vasilie Neiculescu
preș. com. par.

Teodor Savu
not. com. par.

—□—

1—3

„Janus“ institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,
este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață“
pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentalul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

 Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duiel și sinucidere după 5 ani.
Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000,000 cor. AVeria institutului 31.000,000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000,000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

==== Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric. ====

==== Lerchengasse Nr. 17. (N-rul Telefonului: 422). (21)